

AB-0705

M.Com. Part - I (External) Examination
March/April - 2015
Management Theory & Practice

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 100

સૂચના :

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
M.COM. PART - I (EXTERNAL)	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
MANAGEMENT THEORY & PRACTICE	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text"/> 0 <input type="text"/> 7 <input type="text"/> 0 <input type="text"/> 5	Section No. (1, 2,.....) : <input type="text"/> Nil
Student's Signature	

(2) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નોના કુલ ગુણ દર્શાવે છે.

1 પ્રશ્નોનાં ઉત્તર લખો.

20

- (1) સમજાવો - “સંચાલન વિજ્ઞાન છે.”
- (2) “જોહારી વિન્ડો” - સમજાવો.
- (3) વિસંવાદિતા અને સ્પર્ધામાં શું ભેદ છે ?
- (4) પરિવર્તનના લક્ષણો જણાવો.
- (5) વળતર પેકેજને અસરકરતાં પરિબળો જણાવો ?
- (6) શક્તિનો સંચાલનમાં ઉપયોગ કરવાની વ્યૂહરચનાં જણાવો ?
- (7) કામગીરી મૂલ્યાંકનની પ્રક્રિયા વર્ણવો.
- (8) જ્ઞાન સંચાલન એટલે શું ?
- (9) કારકીર્દી વિકાસનો અર્થ આપો ?
- (10) “કેઝાન” નો અર્થ આપો.

2 સમજાવો - (ગમે તે બે)

16

- (1) જાપાનીઝ મેનેજમેન્ટ ટેકનીક્સ
- (2) એફ.ડબ્લ્યુ ટેલરની વિચારસરણી.
- (3) માનવ સંબંધ પ્રક્રિયાની વિચારસરણી.
- (4) સામાજિક તંત્રની વિચારસરણી.

3 ટીમની આંતરીક ગતિવિધિઓ સમજાવો. 16

અથવા

3 કામગીરી મૂલ્યાંકનના ખાનગી અહેવાલ અને ક્રમાંકન પદ્ધતિની ચર્ચા કરો ? 16

4 વિશ્વાસ દ્વારા સંચાલન એટલે શું ? તેના ભયસ્થાનો અને માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો સમજાવો. 16

અથવા

4 વિસંવાદિતા વૈયક્તિક અને આંતર-વૈયક્તિક સપાટીઓ વર્ણવો. 16

5 ગમે તે બે લખો : 16

(1) સશક્તિકરણ.

(2) સાઈબર કોપ.

(3) મૂલ્ય પ્રવાહનું સંચાલન

(4) ધંધાકીય પ્રક્રિયાઓનું પુનઃઈજનેરીકરણ

6 કેસ સ્ટડી 16

આર્યન સ્ટીલ કંપની જહાંગીરપુરામાં આવેલી એક ખાનગી કંપની છે. જેમાં ૨૫ કામદારો કામ કરતા હતાં. તેમના માલિક ચંદુભાઈ કે જેઓ એ વિસ્તારમાં આવેલી સ્ટીલ કંપનીઓમાં શ્રેષ્ઠ માલિક ગણાતા હતા. તેઓ તે સમયે કામદારના વેતન - અન્ય ભથ્થાઓમાં નોંધપાત્ર વધારો કરતાં હતા અને કામદારોની અન્ય સવલતો ઉપર પૂરતું ધ્યાન આપતાં હતાં, પરંતુ તેમણે હવે વયોવૃધ્ધતાને કારણે સ્વેચ્છાએ નિવૃત્તિ સ્વીકારી લીધી હતી.

તેમના સ્થાન ઉપર હવે તેમના દિકરા કલ્પેશ પટેલ પુરી જવાબદારી સંભાળી લીધી. તેમણે એકમનો ચાર્જ સંભાળતા કામદારોની મિટિંગ બોલાવી અને કામદારોને જણાવ્યું કે મોંઘવારી વધતા પગાર વધારો થશે પરંતુ હવે તમને બોનસ, મેડીકલ, પ્રવાસ ભથ્થા, સામાજિક સુરક્ષા, અકસ્માત વળતરનાં લાભો મળશે નહીં. જેના પરિણામે કામદારોમાં નિરાશાનું વાતાવરણ ઉભું થવા લાગ્યું. સમય જતાં તેની અસર ઉત્પાદન - વેચાણ ઉપર પણ થવા લાગી. રોજગારીનો પ્રશ્ન હોવાથી કામદારો એકમ છોડી શકે તેમ પણ ન હતાં, તેમ છતાં કેટલાક કામદારો જ્યાં રોજગારીની તકો મળે ત્યાં ચાલ્યા જતા હતા. આ બાબતો જ્યારે કલ્પેશ પટેલને સમજાઈ ત્યારે પરિસ્થિતિ ઘણી વણસી ગઈ હતી.

ઉપરોક્ત કેસમાં કયો સંચાલકીય પ્રશ્ન સંડોવાયેલો છે ? તમે કલ્પેશ પટેલનાં સ્થાન ઉપર હોય તો શું કર્યું હોત ?

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) As per the instruction No.1 of Page No.1
(2) Figures to the right indicate marks of each question.

- 1** Answer the following Questions **20**
- (1) Explain Management is Science"
 - (2) Explain - "Johari windows".
 - (3) What is difference between conflict and competition?
 - (4) State the characteristics of change.
 - (5) State the effective factors of compensation package?
 - (6) State the strategies to use power of management?
 - (7) Describe the process of performance evaluation.
 - (8) What is meant by knowledge management?
 - (9) Give the meaning of career development.
 - (10) Give the meaning of "Kaizan".
- 2** Explain any **Two** **16**
- (1) Japanese management techniques.
 - (2) School of F.W. Taylor.
 - (3) School of Human Relation Process.
 - (4) School of social system.
- 3** Explain Internal dynamics of team. **16**
- OR**
- 3** Discuss the confidential report and ranking method of performance evaluation. **16**

- 4 What is meant by confidence by management? Explain its hazardous and guidance principles? 16

OR

- 4 Describe the intrapersonal and Inter-personal levels of conflict 16

- 5 Write any **Two** 16

- (1) Empowerment.
- (2) Cyber-Cope.
- (3) Value Stream management.
- (4) Business-process Re-engineering.

- 6 Case 16

Aryan Steel Company is a private limited company situated at Jahangirpura in which 25 employees were working. The owner of this company was shri Chandubhai who was known as the best owner of this area. Time to time he had been increasing notable wages, remuneration of the employees and he personally took good interest to provide facilities to them. But had taken retirement voluntarily due to age.

Now, on the place of shri Chandubhai his son Kalpesh Patel taken over the responsibility. Before taking charge of the unit, he had arranged general meeting of the employees. He announced in the meeting that as the dearness increased the payment but he could not pay team bonus, medical, and travel allowances, social rescue and accidental compensation. This announcement created depressed environment among employees. As time passed away, it affected on the production-sale of the company. The situation is that the employees were not able to leave the unit because of employment. Though some employees left the unit and settled to another one. When this situation was understood by Kalpesh Patel at that time the situation was wretched.

In above mentioned case which managerial problem is involved? If you are in the place of Kalpesh Patel what you have done?